

13. Тертычный А. А. Жанры периодической печати / А. А. Тертычный. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 312 с.
14. Тхоровська С. В. Інваріантна модель редакційної статті (на матеріалі англійських газет “The Guardian”, “The Daily Telegraph”, “The Times”, “The New York Times” та “The Washington Post”) / С. В. Тхоровська // Лінгвістика : зб. наук. праць / [гол. ред. В. Д. Ужченко]. – Луганськ : Альма-матер, 2006 – № 2. – С. 147–154.
15. Ученова В. В. Гносеологические проблемы публицистики / В. В. Ученова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1971. – 146 с.
16. Юрковская Е. А. Функционально-прагматические и концептуальные аспекты идиом в дискурсе редакторской статьи: на материале американской и британской прессы : дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.04 / Юрковская Елена Александровна. – Иркутск, 2001. – 195 с.
17. Bolivar A. The Structure of Newspaper Editorials / A. Bolivar // Advances in written text analysis. – L. : Routledge, 1994. – P. 276–294.
18. Dijk T.A. van Opinions and Ideologies in Editorials [Електронний ресурс] / T.A. van Dijk. – 1995. – Режим доступу:
 1. <http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Opinions%20and%20ideologies%20in%20editorials.htm>.
19. Hasan A. The Generic Integrity of Newspaper Editorials: A Systemic Functional Perspective [Електронний ресурс] / A. Hasan, B. Esmat // Asian English Foreign Language Journal. – 2004. – Vol. 6, № 3. – Режим доступу :
 - a. http://www.asian-efl-journal.com/Sept_04_ha&.pdf.
20. Johnson M. The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination and Reason / M. Johnson. – Chicago ; L. : The Univ. of Chicago Press, 1987. – 233 p.
21. Longman Dictionary of Contemporary English / [ed. D. Summers]. – 4th ed. – Harlow : Longman, 2005. – 1949 p.
22. Turner M. The Literary Mind. The Origins of Thought and Language / M. Turner. – N.Y. ; Oxford : Oxford Univ. Press, 1998. – 187 p.

Summary. The article looks at the compositional-content structure of English editorials and op-ed articles as a cognitive-discourse formation, based on image schemas, responsible for human conceptualization of the world. It has been proved that the interaction of these elementary mental structures determines unity of the formal, argumentative and semantic aspects of composition of an analytical newspaper text, that provide its conceptualization at different levels of precision.

Key words: compositional-content structure, newspaper text, editorial, op-ed article, image schema.

УДК 821.111 – 31.09

О.Р. Крючкова

НАУКА ЯК СПОСІБ ВТЕЧІ ВІД ДІЙСНОСТІ У “КОРАБЛІ ДУРНІВ” Г. НОРМІНТОНА

Стаття присвячена дослідженню змалюваного у романі Г.Нормінтона “Корабель дурнів” образу Вченого, який, відкинувши постулати традиційної християнської моралі, прагне не стільки пізнання, скільки володарювання над світом. Більш того, Вчений у художньому світі Нормінтона постає як один із представників Глупоти.

Ключові слова: постмодернізм, наука, вчені, надлюдина, філософія, релігія, схоластика, мотив лабіринту, літота, символ.

Наука, яка в Новий час висунулася на роль провідного чинника культури, продемонструвала у ХХ ст. не лише карколомні злети людського розуму, а й приклади моральної деградації та справжнього розлюднення. Ця тема здавна почала активно розроблятися західноєвропейськими літературами, зокрема англійською – доволі пригадати імена Еразма Роттердамського, Гьоте або Свіфта. Г. Нормінтон, яскравий представник сучасного англійського постмодернізму, не залишився осторонь цієї проблеми.

При цьому слід зазначити, що трактовка Вченого в романі “Корабель дурнів” не стільки протистоїть класичній традиції, скільки дещо неочікувано розвиває й поглиблює її, що вимагає конкретного аналізу.

Слід відзначити ту обставину, що, попри гучну репутацію Г. Нормінтона як “золотого хлопчика сучасного постмодернізму”, наукової літератури, йому присвяченої, катастрофічно обмаль. Доволі сказати, що на батьківщині письменника надруковано хіба кілька побіжних компліментарних рецензій. А в пострадянському літературознавчому просторі “Корабель дурнів” проаналізовано лише у статті Н. Бочкарьової, яка містить спостереження над еволюцією екфрасису у європейській культурі та проявам його у цьому романі Нормінтона в різних функціях – хронотопічній, пародійній, сюжетній тощо; при цьому дослідниця зосереджена виключно на паралелях по лінії Босх-Нормінтон [1, 81-82].

У той само час художні вирішення Нормінтона, складні й насичені не стільки прагненням до створення загадкового симулякру, скільки гострим, гротесковим осмисленням тупиків європейської культури, заслуговують на серйозну увагу літературознавця. Так, ряд постатей з “Корабля дурнів” є витонченими варіантами авторської маски, яка активно деформує традиційний жанр, розчиняючи його в інтертекстуальному полі (Д. Фоккема). Й особливо цікавий в аспекті кризи авторитету науки образ Вченого, побудований в живому діалозі з постеренесансними письменниками, що приділяли цьому питанню особливу увагу.

Маніфестом Нового часу став заклик Кампанелли, звернений до Піко делла Мірандола: залишити бібліотеки та спрямувати до світу жагу дії [3, 71]. Ось і в С. Бранта в його “Кораблі дурнів” один з розділів називається “Про непотрібні книги”, в якому розповідь ведеться про дурня-бібліофіла, любителя книг, що назбирав вдома величезну їх кількість, але і не збирався читати, вивчивши, як мавпа, лише пару слів латиною [2, 37–38].

У Новий час Вчений набуває, завдяки класичній інтерпретації Гьоте, рис доктора Фауста, який годен продати душу самому дияволу за знання законів природи, яке дає владу над світом. Це дає привід О. Шпенглеру визначити психологічний стереотип західного європейця післяренесансної доби як “фаустову душу” [8, 156-159].

Утім вже на початку піднесення авторитету науки, яка сама собі тяжіє, – в епоху Ренесансу – складається іронічне ставлення до постаті Мудреця, який ставить себе над світом і над мораллю. Уже в “Похвальному слові Глупоті” Еразма Роттердамського затавровано як справжніх безумців університетських професорів, які живуть в атмосфері такої собі “гри у бісер”. Навіть те, що гуманіст Еразм цілив тут у середньовічну теологічну схоластику, не затьмарює тієї обставини, що в західноєвропейському суспільстві назріває скептичне ставлення до “чистого розуму”, і марно у Еразма Глупота виголошує свою промову за всіма правилами тодішньої університетської риторики з професорської кафедри. Звісно, тут присутня, поруч з критикою схоластичного мислення, й інерція чисто середньовічного засудження розумової гордовитості, зарозумілості й духовного самозванства. Але в цілому Еразмові вдалося втілити тут загальнонародну й загальнолюдську пересторогу щодо особистості, яка почувається “надлюдиною” і зневажає мудрість простого серця.

Цей комплекс, генетично пов’язаний з архетипом Мудреця, враховано Нормінтоном, у якого своєрідним, але незаперечним попередником сучасного вченого і взагалі “вільнодумця” виступає Монах, одна з ключових постатей середньовічної культури, й характерно, що він трактований відверто іронічно: “Our second votarist, the MONK, is a man of great learning. The author of thirteen theological tracts is, by his own admission, a cerebral Atlas, sustaining the Heavens by mental heft. Although a keen neologist, he also serves as sanctuary for obscure and arcane worlds. Like an academic St Francis, he protects frail and endangered language, giving glottal Greekisms a place of safety in his mind. Astronomer, chemist, fabulist and physician, no School of Thought is closed to him. His mind is antiheliotropic, straining not for the sunlight but for the shadowy recesses of understanding. Currently he is preoccupied with a desire to enclose the human condition within mathematical formulae. Already he has found the Scatological Parabola. (As one grows from wet-bed to bed-pot, the parabola reaches its apogee, only to fall off in clumsy, accident-prone old age.) Other graphs include a Rhombus of Appetite, Octahedrons of Doubt and Faith, and an Acute Ellipse of Speech. His Sexual Trapezoid remains purely theoretical” [9, 6-7].

Зазначивши принагідно, що з погляду психіатра неологізми є свідоцтвом хай тимчасового, функціонального, але усе ж таки розладу психіки, вкажемо й на те, що нормінтоновий Монах є, як це не парадоксально, у повній відповідності до реальної історії філософії, духовним прародителем сучасного вільнодумства, оскільки школою логічного розумування європейця виступила, беззаперечно, середньовічна університетська схоластика [5, 389]: “Perhaps the Monk might approve of the last actor in this strange eventless Comedy? The SWIMMER is an avowed foe to material vanity. Having renounced worldly ways, he occupies himself with Speculations” [9, 7].

Тому образ вченого, який, відкинувши постулати традиційної християнської моралі, прагне не стільки пізнання, скільки володарювання над світом і навіть переробки його за власним бажанням, усе ж таки генетично пов’язаний зі своїми середньовічними предтечами. У новій же англійській літературі, яка розвивалася якраз у контексті зростання авторитету науки (роль

Англії у становленні сучасного наукового знання не вимагає коментарів), цей образ стає в повному розумінні слова одним з ключових. Достатньо вказати на острів Лапуту, змальований Свіфтом, який населений дивакуватими вченими-маргіналами, безпорадними у звичайних життєвих ситуаціях, які, тим не менш, почуваються на своєму летючому острові господарями над містами й селами, жителі яких цих вчених утримують і годують, а проте життям їхнім лапутяни маніпулюють абсолютно тиранічно. Цей образ склався, як не дивно, в добу Просвітництва, коли віра в науку та її неосяжні можливості набула досі нечуваного масштабу. Проте здоровий глузд Свіфта-сатирика не піддався на гіпноз нових претендентів на духовну домінацію у суспільстві, які прагнули витіснити традиційно авторитетну релігію з суспільної свідомості й посісти її місце, створивши таку собі “релігію розуму”. Звідси бере свій початок роман-антиутопія, тема зловісного вченого, здатного знищити світ тощо.

У Нормінтона, який вже у першому своєму романі “Корабель дурнів” приділяє особливу увагу саме Вченому, виразно спостерігається якраз розробка традицій Еразма Роттердамського, Брандта та Свіфта: Вчений парадоксально й однозначно постає в його художньому світі як один з представників Глупоти. Оціночно-глумливим сигналом результатів мурашиного труду Розуму виступає вже в “Кораблі дурнів” та “Копрологічна Парабола”, яку виводить у своєму мисленні Монах, і це підсилюється саркастичною “приміткою перекладача”: “Копрологический – относящийся к изучению экскрементов. Когда человек перестает испражняться в пеленки и пересаживается на горшок, парабола достигает пика и дальше идет уже по нисходящей – до самой старости, когда человек в своей немощи начинает ходить под себя. – Примеч. пер.” [6, 14]. Мотив гниття, розкладу та лабіринту з численними глухими кутами, за який майже неможливо вирватися, наскрізь пронизує розділ першого роману, присвячений науці та науковцям. Зауважимо принагідно, що міфологема лабіринту є чи не однією з популярніших у мистецтві постмодернізму, і у творі Нормінтона вона одна з найчастіше повторюваних: у зеленому лабіринті зустрічає свою кохану Альфонсо, тіло Белкули нагадує хвилі та лабіринти, Вільгельм шукає свою Агнес у лабіринті колючих чагарників і, нарешті, складним лабіринтом постає перед нами Башта вчених. Лабіринт має достатньо складну й розгалужену символіку – це: ініціація, повернення до материнського лона, перехід через смерть до відродження, відкриття духовного центру, напружене самопізнання [7, 184]. Майже усі ці нюанси значень ми зустрінемо у Нормінтона. Т. Литвиненко, розглядаючи реалізацію мотиву лабіринту у творах сучасних письменників, виділяє дві світоглядні концепції стосовно людини у лабіринті, у формуванні яких провідна роль належить Х. Борхесу та У. Еко: за першою концепцією, виходом з лабіринту є тільки смерть, за другою – з нього можна вийти, сплативши певну ціну [4, 35]. Як ми переконаємося, у цій розповіді героєві вдається вийти з лабіринту Башти-примари і, хоча він ледве врятувався, але лишився живим.

Юний оповідач живе поблизу величезної вежі, яку побудовано Обранцями, людьми Науки, що зберігають колосальний досвід людського інтелекту й щороку відбирають найрозумніших молодих людей для введення їх до свого кола. Титанічний масштаб Вежі, яка неосяжна ані ззовні, ані всередині, створює враження грандіозної, унікальної монументальності, й аура загадковості, яка оточує жменьку вчених, що тут перебувають, набагато сугестивніша, ніж навіть свіфтівська Лапута, просякнута яскравим світлом раціонального задуму, так що навіть гротески тут виглядають не зловісними, а радше кумедними. Так, недолугі й загайкуваті бідолахи-вчені, яких слуги мусять легенько бити по голові надутими пухирями, коли вони, замислившись, втрачають почуття реальності, або коли вони змушені діставати з мішків, що тягають на плечах, якісь предмети, аби точніше висловитися – згідно з нормами винайдені ними штучної нової мови, позбавлені будь-якої зловісності, й навіть терор, який вони влаштовують непокірним територіям унизу, на землі, закриваючи масивом свого величезного острова денний світ, виглядає досить наївним і примітивним рекетом, порівняно з тією похмурою атмосферою страху, змішаного зі справжньою глибокою повагою, яку відчувають до мешканців Башти жителі територій, що її оточують. “No other band of man – not the Templars of old, nor our Saviour’s disciples – belonged to so rare and secret a code as the Brethren” [9, 119].

Молодий чоловік, впевнений у високому призначенні Науки, понад усе в світі прагне прилучитися до цієї загадкової когорти надлюдей: “Like many young man of humble birth but lofty aspiration, I longed as a boy to enter the Tower” [9, 119] І ось він із тремтячим серцем пропонує на конкурс, який щорічно влаштовується Баштою, свій винахід. Щоправда, читача від початку дещо шокує дріб’язковість цього винаходу, його ница, міщанська масштабність, – це звичайна яйцезбивалка. Але ж справжня наука, як відомо, не має відриватися від життя, а робити його усе комфортнішим й приємним для людини, отож – начебто дрібниць тут принципово не існує, й наукове знання, спрямоване на вивчення й прагматичне використання законів природи, спрямоване в площину переважно фізичного світу й набуває виразного характеру “інженерної утопії”, що у Нормінтона іронічно трактується в форматі літоти.

Юного винахідника відзначають серед численних пошукувачів і вводять до кола обранців, отож надалі стан Науки ми спостерігаємо вже не “ззовні”, а “зсередини”, очима розгублено-щасливого неофіта.

Одразу ж відзначимо, що історія осягнення ним наукових істин стає історією глибокого й тотального розчарування, й таємничість, якої сповнена цитадель Розуму, від самого початку підлягає недовірі й сумніву: “As I stepped inside, I thought I heard something breathing behind the door. A hollow sense of dread prevented me from enquiring further. I followed Brother Nester doggedly through the bewildering passageways. They were lit by wall-hung lanterns, whose phosphorescence made the stone floor glisten underfoot. In this penumbra my mind worked furiously. If I was in the Tower *now*, where had I been previously? Some kind of courtyard? Perhaps the Tower was hollow, like an ancient oak whose core has rotted, the living husk enveloping nothing” [9, 123].

Та хоча згодом це передчуття виявиться, цілком відповідно до законів психології, абсолютно справедливим, усе ж таки враження надлюдської титанічності споруди його пересилує (здається, що тут письменник силою своєї фантазії переносить нас “всередину” відомого образу Вавилонської вежі, створеного митцем XVI ст. Пітером Брейгелем Старшим): “Once inside the Tower, I forgot myself entirely. I have visited great cathedrals since: those echoing spaces are as log cabins in comparison. How do I describe the scale of it? It was like walking upon a plain at night, a space so vast it could exist only in the open air. Yet this landscape was walled on all sides, with the sky bricked out above me” [9, 121].

Та даремно величезний штучний простір, який незрівнянно більший за обсягом, ніж будь-який храм Божий, є не шляхом до Неба, а ізоляцією від Неба. Як, зрештою, й від звичайного земного життя. Ця рукотворна архітектурна феєрія дуже нагадує знамениту серію офортів Дж. Піранезе “Темниці”: “The interior of the Tower, I tell you, was like a patchwork of interlocking buildings, as though an entire city had been compressed into interconnecting cells, so that windows opened not on to exteriors but other interiors, and one flight of stairs ended with the beginning of another. I lacked the effrontery to ask questions about the ceremony and its particulars; no doubt my being kept in ignorance was part of the tradition” [9, 127].

Після штучних і малозмістовних ритуалів, які є начебто автоматичним мавпуванням сакральної містерії, наш оповідач отримує доступ до прихованого життя Посвячених.

Ритм цього життя, тупо-монотонний, позбавлений духу пошуку й креативності, радощів здорової конкуренції. Життя тут не має смаку, як та їжа, що її споживають Обрані: “A word, if you please, about the food. It was never clearly identifiable. It had a dark, dank, crushed quality. Mushrooms were transmuted into soup and purees; meat was snail-rubbery and anonymous; for want of vegetables deserving of the name, we swallowed thin green filaments redolent of bog-moss. Whatever the dish, the Brethren scoffed it hungrily, blowing to cool their forkfuls with stale fungal breaths” [9, 131].

Саркастична й манера, в якій Нормінтон описує заняття цих жерців Знання: “Alas, conversation, though permitted, was rare. Every mind chewed over its own concerns, and I could not elicit the briefest explanation for anything. <...>

After breakfast there followed the Call to Industry, when the sated Brethren traipsed off to their respective workshops. The first work hour was devoted to Theory; the second to Composition and Refinement. The third and fourth hours were taken up with Crafting and Implementation.

Luncheon was announced with an engaging *organum*: one bell maintaining a steady note in a low register, the other singing out high above it. Visibly it lifted the spirits of the conundrum-gripped inventors. They would gather with a spring in their step, smiling almost at their meeting. Conversation then was fast and furious; but when the Resumption Bell tolled, it ceased in mid-flow. The Brethren, who only seconds earlier had been leaning across the table in fervent disputation, bowed their tonsured heads and trudged back to their studies.

The afternoon was divided evenly between Creative Progress, Total Perplexity and the Tearing of Papers. At last, when all extraneous notes and stillborn enquiries had been consigned to the dustbin, the Brethren would sit at their desks and Nap for twenty minutes until Evenbreak.

Supper was a very different affair from the midday meal. On weekdays the Brethren assembled in the Red Room; on Saturday it was the Scarlet Chambers; on Sunday, the Solemn Apartments. Regardless of setting, it was the custom for one of the six to recite from the Book of Instruction” [9, 131-132].

Більше того, оповідач неочікувано для себе стикається з підступністю, непрофесіоналізмом, відвертим плагиатом. Менше за все тут приділяють увагу молодим спадкоємцям, допущеним в коло Обранців якимось механічно, відповідно до давнього ритуалу:

“Brother Heridus, the Tower’s polyglot, when begged for a translation, retreated to his workshop muttering of colic. The motto on his door – *Salus extra arduam non est* – exhorted me to work, yet my curiosity went a-begging.

On the training front, too, I found myself frustrated. Although I devoted many hours to each discipline, visiting by rota one workshop after another, the Brethren proved reluctant to involve me in their projects. I floated sadly in a limbo, excluded from all but the simplest aspects of my superiors' studies. Perhaps – I came to reason – the Brethren's indifference was *proof* of their engagement? Less an abnegation of responsibility than a policy dutifully enacted? Surely my exclusion was part of my training, requiring me to match inquisitiveness with investigative flare?" [9, 132-133].

Характерні замальовки постатей тих кількох Вчених, які вважаються, так би мовити, титанами думки: "Brother Ludwig was fired by fat reserves of scorching odium. He scowled and seethed through his work. He threw up bustling, multistoreyed equations with dazzling speed, clacking his chalk on the foggy blackboard with electric loathing for the physical word and its frictions. For his mind moved faster than his fingers could follow, sending him stumbling over the symbols like a sprinter in a sack race <...> When they came to naught, he spat and swore without a trace of verbal impediment; when they came good, he treated himself to fingerfuls of damp, fudgy ooze, which he cultivated in a frosted jar" [9, 134].

Брат Ерідус знає масу непотрібних речей: "He spoke, for instance, of the Laplanders' many words for snow, or the purity of Icelandic, which reaches into its box of old words to assemble new ones. I strained to catch him speak of Mari and Mordvin as heard on the Volga; of Udmurt and Zyrian, which roam the wasters of Arctic Muskovy; of Ostyak and Vogul, which never venture from the Ob Valley of northern Siberia. He told me of the Shang dynasty texts incised on tortoiseshells and cow horns; how the Chinese rebus, which took pictograms of concrete words to indicate abstract ones, borrowed the pictogram for *dustpan* (*ji*) to signify personal pronouns (*qi*), until over time *dustpan* caesed to mean *dustpan*, and the selfless word got its character stolen. In a voice cracked with mental strain, Brother Heridus explained how words are forever making and unmaking themselves, fragmenting and reassembling like quicksilver split on a slope. He told me of patois that live, unwritten, only in the mouth; of dialects so rare that one family cannot comprehend its neighbors; of words that live like parasites and change their meaning when they climb upon another word's back.

'So many,' he exclaimed. 'How can I cope with so many?'" [9, 135].

Музиканти, брати Греда та Еп, пишуть сумбурну музику, хоча про свою працю вони дуже високої думки:

"This is an entirely new direction in music,' shrilled Brother Ep one morning as he sprinted to the positive-organ. 'The world won't be ready for it for decades.'

'For centuries,' corrected Brother Greda, who manned the bellows.

'We call it dodecatone music!' After punching or pulling the stops and inspecting the flues, Brother Ep landed hands first on the keys, announcing as he did so their 'Organ Piece in Dodecatone Form'.

'It'll blow your brain!' said Brother Greda discouragingly.

It was ghastly: a depressing, pluvius, bladder-pinching noise that left the ear hankering in vain for shelter. There was no crevice, not one familiar outcrop on that sheer, unaccommodating wall of sound.

'Isn't it beautiful?' cried Brother Greda, stark haired in the organ's wind" [9, 136-167]. Утім, випадково виявляється, що ці генії навіть не знають музичної грамоти.

Нарешті, виявляється, що навіть винахід, завдяки якому молодий ентузіаст науки потрапив до цього кола Обраних, у нього просто брутально вкрадено: "I scrutinized carefully the footpedal-activated device. And found that it was a clumsy, scratched copy of my original – a forgery of the prototype. I could scarcely believe the evidence; only its metal solidity persuaded me to acknowledge its significance.

Brother Nester was a plagiarist" [9, 139].

Врешті-решт Нормінтон підсумовує ситуацію містким символом. Книги брата Ерідуса – недоторкані, бо становлять величезну наукову цінність: "I was forbidden, strictly forbidden, you understand, to touch the very *bindings* of his books..." [9, 136]. Однак коли героєві таки вдалося доторкнутися до цих книг, виявилось, що вони геть зотліли й спорохнєли за імпазантними палітурками...

Перед читачем – не корпорація обдарованих, креативних однодумців, а купка нищих і заздрісних людей, що проводять своє життя в тупому й непривабливому заціпенінні: "As day was succeeded by featureless day, the Brethren became incapable of hiding their antagonisms. Feuds raged, couched in language of civility and learning. Like the shifting air at its centre, the Tower's political atmosphere was protean and unstable. From one day to the next new alliances were forged, new rivalries born. In the Red Room, in the Scarlet Chambers – but most starkly in the Refectory – the Brethren scrabbled for pre-eminence" [9, 146].

Нарешті юнакові стає доступною страшна остання таємниця: головний Майстер, ім'ям якого начебто освячувалося буття у Башті, давно насильно позбавлений життя й труп його укрито в

надрах Будови. Сторінки, присвячені проникненню хлопця в цю колізію, детективна напруженість його пошуків, ухилення від помсти Братів та втеча з цього зачарованого місця написані з непересічною майстерністю.

Труп Майстра символізує смерть надій на перемогу Науки й перебудову життя в душі оптимістичної інженерної утопії: “You cannot imagine the triumph of my vindication. Despite my retching, in spite of the dread, I had brought the Truth to light. Quite literally. The corpse’s hands were withered claws, the fingernails grown long and black. The feet, which poked through a dusty white shroud, were curled at the toes like a sultan’s slippers. In contrast to his sculpted predecessor, Gerbos von Okba was – had been – clean shaven. Dry wisps of cadaverous hair were a downy halo about the mottled scalp. His face was muffled as though from mumps. A livid gash travelled the neck from ear to severed ear” [9, 170]. Послання Майстра, яке мало містити в собі певне Об’явлення, так само зруйновано часом і долею: “Something unwanted, vestigial within me, sent my hand into the heavy wet folds of my gown. My fingers found a corner of the scroll and cautiously extracted it. But seawater and sewage had rendered that delicate lettering illegible. Yes, brine and blood and shit had made their irrefutable contributions to the Master’s paper. Indomitable disputants, they had dissolved the bonds of the wood paste, tearing the scroll to shreds when I exposed it to the salt, indifferent wind” [9, 203].

Таким чином, основна колізія цього фрагмента – сподівання людини знати Істину і за допомогою цього знання підкорити собі світ – закінчується визнанням поразки людини й надією втомленого пошукувача Істини на нездійснену Мрію:

“I have no wants nor great desires. Only this. To find some sparse and underpeopled place; a bean-row isle, with a cabin and hives, where I might nurture waking dreams, untroubled by the Widow, Truth.

Explicit fabula alta” [9, 203].

Що ж, сильне й містке визначення правди як Удовиці зустрічається тут чи не вперше у світовій літературі.

Список використаних джерел

1. Бочкарева Н.С. Функции живописного экфрасиса в романе Грегори Норминтона “Корабль дураков” / Нина Станиславовна Бочкарева // Вестник Пермского университета. – 2009. – Вып. 6. – 118 с.
2. Брант С. Корабль дураков: Избранные сатиры / С. Брант // [Пер.с нем. Л. Пеньковского; авт. предислов. Б. Пуришев; примеч. Е. Маркович; ил. А. Дюрер]. – М. : Худож. лит., 1984. – 270 с., [1] л. портр.: ил.
3. Гарэн Э. Проблемы итальянского Возрождения / Эудженио Гарэн. – М.: Прогресс, 1986. – 400 с.
4. Литвиненко Т.М. Лабіринт – символ естетики постмодернізму (До проблеми цієї міфологеми в літературі ХХ ст.) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2004. – № 3. – С.32–35.
5. Майоров Г.Г. Философия как искание Абсолюта. Опыт теоретические и исторические. – 2-е. – М.: Книжный дом “Либроком”, 2009. – 416 с.
6. Норминтон Г. Корабль дураков: [роман] / Грегори Норминтон. – М.: АСТ: АСТ МОСКВА: Транзиткнига, 2006. – 350, [2] с. – ISBN 5-9713-0254-X.
7. Тресиддер Дж. Словарь символов: [пер. с англ. С. Палько]. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 1999. – 448 с.
8. Шпенглер О. Закат Европы. Т. 1.[пер. с нем. К. А. Свасьяна] / Освальд Шпенглер. – М.: Издательство “Мысль”, 1993. – 665 с.
9. Norminton Gregory. The Ship of Fools / G.Norminton. – Scepter. – London, 2002. – 278 p. – ISBN 0 340 82102 7.

The paper focuses on the image of the Scholar in the G.Norminton’s novel “The Ship of Fools”, who, rejecting the basic tenets of traditional Christian morality, seeking not so much knowledge as domination over the world. Moreover, in the art world of Norminton, the Scholar is appearing as one of the representatives of Folly (Stupidity).

Key words: *postmodernism, science, scholars, philosophy, religion, scholasticism, motif of labyrinth, litotes, symbol.*